

**Werkgroep voor Vogel- en Natuurbescherming
Midden-Brabant**

PEREGRIJN

EXTRA UITGAVE

HUISZWALUWTELLING 1992

PEREGRIJN

Periodiek van de Werkgroep voor Vogel-
en Natuurbescherming Midden-Brabant.

Redactie: Herman Petermeijer
Ad van Poppel

Redactieadres: Anna Paulownahof 144
5038 VW Tilburg
013-425388

Dagelijks bestuur van de vereniging.

Voorzitter: Nico Hilgers 04241- 4258
Secretaris: Loek Hilgers 04242-84978
Penningmeester: Frank van den Oetelaar 04242-88486

Contributie.

Gewone leden f 40,- per jaar
Huisgenoot leden f 20,- per jaar
Leden tot 25 jaar f 20,- per jaar

Leden ontvangen Peregrijn gratis

HUISZWALUWTELLING 1992

In onderstaand overzicht staan de broedgegevens vermeld die het afgelopen broedseizoen zijn verzameld, ten behoeve van de landelijke telling van Vogelbescherming.

Om zoveel mogelijk broedgegevens binnen te krijgen, is in een groot aantal weekbladen in onze regio begin juli een artikel verschenen, waarin een oproep gedaan werd, om broedgegevens van huiszwaluwen aan ons door te geven.

Hierop zijn 55 telefonische reacties binnen gekomen, en een schriftelijke reactie.

Ook hebben wij naar aanleiding van het door ons ingezonden artikel een interview gehad met een verslaggever van "Tilburg Vrijuit".

Nadat het door hem geschreven artikel verschenen was, zijn er veel reacties uit Tilburg binnen gekomen.

Bijna al de reacties uit Tilburg hadden betrekking op gierzwaluwen, en in slechts twee gevallen ging het om Huiszwaluwen.

In totaal zijn er 22 meldingen binnengekomen, die betrekking hadden op Huiszwaluwen. Dit leverde in totaal 119 nesten op, hiervan waren 8 nesten bij ons bekend. Dit laatste aantal kunnen er meer zijn, omdat van een aantal plaatsen in Middelbeers en Diessen mij wel aantallen, maar geen adressen bekend zijn.

Een aantal van de bij ons gemelde nesten vallen niet onder ons telgebied, of ze vallen toch onder ons telgebied maar deze worden ook door andere vogelwerkgroepen geteld.

In de gevallen waar dit mij bekend is, is dat er bij vermeld. Dit is onder andere het geval bij 48 nesten die onder het telgebied van het I.V.N. in Best vallen, zij tellen ook in Oirschot.

Ik heb contact gehad met de persoon die in Oirschot zou tellen, maar deze vertelde mij dat er dit jaar niet zo veel van terecht was gekomen.

Hij wilde het volgend jaar uitgebreider te werk gaan, en hij wilde dit eventueel in samenwerking met ons doen.

Negen nesten die bij ons gemeld zijn vallen onder geen enkel telgebied. Het betreft hier drie meldingen uit s Gravenmoer.

Uit Riel zijn ook twee meldingen met in totaal elf nesten binnengekomen, hier wordt door Henk Meeuwse uit Alphen geteld. Deze gegevens worden aan hem doorgegeven.

In totaal zijn er in ons eigen telgebied via 15 telefonische meldingen 53 nieuwe broedgevallen van Huiszwaluwen binnengekomen.

En van twee meldingen waren ons de gegevens bekend.

Wat de interpretatie van de telgegevens betreft zou ik het volgende willen vermelden.
 In vergelijking met het broedseizoen 1991, lijkt in een aantal gevallen, dat het aantal broedgevallen in 1992 hoger is. Dit is echter niet overal het geval, maar door intensievere controle zijn dit jaar wat meer nesten gevonden als vorig jaar, en hier is niet overal met zekerheid vast te stellen of er in 1991 ook nesten zaten.

Wat betreft de volledigheid van de telgegevens denk ik dat de bebouwde kommen van de door ons geïnventariseerde plaatsen vrij nauwkeurig geteld zijn.
 Maar wat betreft het buitengebied vermoed ik dat er hier en daar nog wel een aantal nesten gemist zijn, en die ook niet doorgegeven zijn naar aanleiding van onze oproep in de diverse huis aan huis bladen.

Om enig inzicht te krijgen in de teruggang van de Huiszwaluwen in onze omgeving heb ik in onze bibliotheek een aantal maandverslagen opgezocht uit 1977 / 1978 en 1979, waarin telresultaten van Oisterwijk en Enscht instaan.
 De broedresultaten uit de gemeente Esch van 1986 en 1987 zijn uit het inventarisatierapport van Joop en Marianne van de Groen, uit 1987. Ook de broedresultaten van 1978 en 1979 zijn uit dit verslag overgenomen. Alleen zijn deze gegevens van Veenhuizen (1986)

Aantal getelde nesten inclusief buitengebied.

	1977:	1978:	1979:	1986:	1987:	1991:	1992:
Oisterwijk:	127	156	122	--	--	4	4
Enscht:	--	133	85	--	--	9	10
Esch:	--	65	55	45	45	?	?

Zoals te zien is in bovenstaand statistiekje is alleen al in deze drie gemeentes de huiszwaluwstand schrikbarend achteruit gelopen. Het is daarom zeker zinvol om de komende jaren deze tellingen te blijven voortzetten, om te zien of deze achteruitgang nog verder gaat.

Kunstmatige nestkommen.

Ook zouden we eens moeten bekijken of we in ons werkgebied niet een aantal beschermende maatregelen zouden kunnen treffen.
 Dit zouden we kunnen doen, door bijvoorbeeld kunstmatige nestkommen te plaatsen, waar we het afgelopen seizoen al op drie plaatsen een bescheiden succes mee hebben behaald. Op Venrode zijn zes nestkommen geplaatst, waarvan er twee zeker bewoond waren, en misschien nog een meer. Bij van Oord op de Nieuwendijk in Oirschot zijn in totaal tien nestkommen geplaatst, waarvan er een bewoond was.

Op Breehees in Hilvarenbeek zijn tien nestkommen geplaatst, waarvan er zes kommen bezet waren. Het leuke van deze plaats was, dat de zwaluwen bij deze nestkommen toch nog een randje bijgemetseld hadden aan het invlieg gat. Omgerekend is dit een bezettingspercentage van 29 procent. Het plaatsen van nestkommen is echter erg tijdrovend, en het blijft onnatuurlijk. Het verdient daarom zeker niet de voorkeur.

Een andere, en betere manier om de zwaluwen proberen te helpen is het aanbieden van nestmateriaal op plaatsen in de omgeving van bestaande kolonies. Dhr. van Oord op de Nieuwendijk in Oirschot had dit bijvoorbeeld het afgelopen jaar bij hem op zijn erf ook gedaan. Hij had hier een emmer leem neergegoot en die gedurende een aantal dagen nat gehouden. (het was toen tijdens de nestbouwperiode erg droog) gedurende die dagen zaten er voortdurend tientallen zwaluwen nestmateriaal op te halen. Misschien is dit ook wel de reden dat er hierdoor een lager bezettingspercentage van de kunstmatige nestkommen was. En waaruit zou kunnen blijken dat ze toch een voorkeur hebben voor natuurlijk nestmateriaal. Het is daarom zeker de moeite waard om het komende broedseizoen daarmee te gaan experimenteren. Als we dit op een aantal plaatsen doen, kunnen we er misschien achter komen of op de zandgronden in onze omgeving dit een van de beperkende factoren is waarom de stand achteruit gaat. Het mooiste zou zijn als we hiervoor de medewerking van de bewoners van huizen waar zich huiszwaluw nesten bevinden zouden kunnen krijgen.

Zoals hierboven te zien is, is er voor ons nog werk genoeg aan de winkel, als we in de toekomst nog van dit prachtige vogeltje willen genieten.

SLINGERBOS

19

BOEKENZWALUW
?

2

Broedgegevens huiskwaluw

1991

1992

Oisterwijk:

1-11-2	Waterhoefweg	Nr. 67	x 2 nesten.	x 2 nesten.	2 -
1-11-4	Rozephoeve		x 2 nesten.	x 2 nesten.	2 -
1-22-8	OIRSCHOTSEBAAN	57	3	4	5
	Totaal Oisterwijk		4 nesten.	4 nesten.	

Oirschot:

1-22-4	KOESTRAAT	x 37 A	x 13	x 11	x 10
	Nieuwendijk	Nr. 47	x 2 nesten.	x 6 nesten.	9 4 N 5 6 N
	Bremsteeg	Nr. 1	0 nesten.	1 nest.	
	Bremsteeg	Nr. 3	4 nesten.	1 nest.	
	Bremsteeg	Nr. 3A	6 nesten.	6 nesten.	
	Bremsteeg	Nr. 3B	2 nesten.	2 nesten.	
	Broekstraat	Nr. 14B	2 nesten.	0 nesten.	
	Lopensestraat	Nr. 6	12 nesten.	6 nesten.	
	Termeijdensteeg	Nr. 1		1 nest.	
	Eindhovenensdijk	Nr. 36	22 nesten.	32 nesten.	
	Eindhovenensdijk	Nr. 35	?	16 nesten.	
	NIEUWENDIJK	Nr. 2	8	8	0
	Totaal Oirschot:		50 nesten.	71 nesten.	

NIEUWENDIJK

BROEKSTRAAT

NIEUWENDIJK

* Inventarisatiegebied I.V.N. Best.

Oost-West-en Middelbeers.

Middelbeers:

Helakkerweg	Nr. 4	4 nesten	3 nesten
Vestdijk	Nr. 69	1 nest.	1 nest.
"	Nr. 63	3 nesten.	3 nesten.
Voortelndseweg	Nr. 13	10 nesten.	10 nesten.
Totaal Middelbeers:		18 nesten.	17 nesten.

Oostelbeers:

Kerkstraat	Nr. 18	3 nesten	3 nesten.
Totaal Oostelbeers:		3 nesten.	3 nesten.

Driessen:

Julianastraat	Nr. 68	5 nesten.	5 nesten.
Beersweg	Nr. 2	4 nesten.	4 nesten.
Beersweg	Nr. 7	11 nesten.	15 nesten.
Willibrordusstraat	Nr. 28	1	1 nest.
Wijnhovenstraat	Nr. 12	?	?
Totaal Driessen:		21 nesten.	25 nesten.

WIL SCHALKWYK

ZILVERZANDSTR 2

KEKKUILENKASS.

OIRSCHOT

73362

Baarschot:

Wel Huiszwaluwen door Pim Eshuis waargenomen, maar geen broedplaatsen gevonden.

Esbeek:

Houthandel van Dal 8 nesten. 8 nesten.

Hilvarenbeek:

Groot Loo	Nr. 15	31 nesten.	30 nesten.
Breehees	Nr. 2A	14 nesten.	25 nesten.*
Breehees	Nr.		4 nesten.
Sprengrer v. Eijkstr.	Nr. 6	<u>1 nest.</u>	<u>0 nesten.</u>

Totaal Hilvarenbeek: 46 nesten. 59 nesten.

* Van deze 25 nesten zijn er 6 bewoonde kunstnestjes.
Er hangen hier in totaal 10 kunstnestjes

Biest-Houthakker:

		0	0	1
Biestsestraat	Nr. 36	?	0 nesten.	0
"	Nr. 41	3 nesten.	4 nesten.	4
"	Nr. 42	?	1 nest.	1
"	Nr. 52	5 nesten.	5 nesten.	3
Vossenhol	Nr. 3	?	1 nest.	1
"	Nr. 4	?	1 nest.	3
"	Nr. 18	2 nesten.	5 nesten.	3
"	Nr. 12A	3 nesten.	4 nesten.	1
"	Nr. 13	3 nesten.	5 nesten.	9
"	Nr. 14	1 nest.	4 nesten.	2
"	Nr. 22	1 nest.	2 nesten.	2
"	Nr. 23	<u>1 nest.</u>	<u>0 nesten.</u>	<u>1</u>

Totaal Biest-Houthakker 19 nesten. 32 nesten.

* Wel twee nesten waarvan een door een mus bewoond, andere nest bewoning onzeker.

Moergestel:

<i>MOERVEL STRAAT NR 2A.</i>		0	0	2
Hilt	Nr. 20	0 nesten.	1 nest.	
Hilt	Nr. 16A	12 nesten.	12 nesten.	
Vossenhoorn	Nr. 1	2 nesten.	2 nesten.	
Prinses Christinastr	Nr. 16A	1 nest.	1 nest.	
Prinses Christinastr	Nr. 4	1 nesten.	1 nest.	
Prinses Irenestraat	Nr. 10	?	1 nest.	
Prinses Beatrixstr.	Nr. 5	?	1 nest.	
Burg. Poortstraat	Nr. 41	?	1 nest.	
Burg. Bardoeelstr.	Nr. ?	?	1 nest.	
De Werft	Nr. 1	<u>0 nesten.</u>	<u>1 nest.</u>	<u>1</u>

Totaal Moergestel 16 nesten. 22 nesten.

Riel:

Riels Hoefke	Nr. 3A	?	9 nesten.*
Lange Vooren	Nr. 8	<u>2 nesten.</u>	<u>2 nesten.*</u>

Totaal Riel: 2 nesten. 11 Nesten.

* Controlegebied Henk Meeuwsen, deze gegevens worden aan hem doorgegeven.

Goirle:

Geen Huiszwaluwen gevonden.

Tilburg:

Vijfhuizen	Nr. 2	0 nesten.	3 nesten.
"	Nr. 3A	<u>13 nesten.</u>	<u>6 nesten.</u>

Totaal Tilburg: 13 nesten. 9 nesten.

Berkel Enschoot:

0-10-1	De Kraan	Nr. 14	2 nesten.	0 nesten.	0 N
0-10-1	Mgr. Bekkersstraat	Nr. 11	1 nest.	1 nest.	1 N
	"	Nr. 13	1 nest.	4 nesten.	1 N
	"	Nr. 19	1 nest.	0 nesten.	0 N
	Enschootsebaan	Nr. 15	1 nest.	0 nesten.	1 N
2-10-2	Pater vd Elzenstraat	Nr. 8	1 nest.	1 nest.	2 N
2-10-1	Rauwbrakenweg	Nr. 10	1 nest.	1 nest.	2 N
0-10-2	Dokter schaapmanstr	Nr. 21	<u>1 nest.</u>	<u>1 nest.?</u>	0 N
0-10-1	RAUWBRAN				3 N
2-10-1	Totaal Berkel-Enschoot:	26	9 nesten.	8 nesten.	1 N
0-10-1		30			1 N

Udenhout:

Schoorstraat	Nr. 22	26 nesten.	21 nesten.
"	Nr. 39	0 nesten.	2 nesten.
Hofstraat	Nr. 37	3 nesten.	1 nest.
Nijverheidsweg	Nr. 12	5 nesten.	5 nesten.
Energieweg	Nr. 6	?	3 nesten.
Energieweg	Nr. 12	<u>?</u>	<u>3 nesten.</u>

Totaal Udenhout: 34 nesten. 35 nesten.

Biezenmortel:

Capucijnenstraat	Nr. 11	?	1 nest.
Capucijnenstraat	Nr. 13	<u>?</u>	<u>1 nest.</u>

Totaal Biezenmortel: ? 2 nesten.

0-10-1 ENSCHOTSEBAAN 2A BN 3 N
15 1 N
RAUWBRAKEN 30 DOBRUIN 3317 2/ 1 N 8
PLK BEKKERSSTR 15 1 N

Esch.

In Esch is dit jaar geteld door de Vogelwerkgroep uit Liempde.
Mededeling van Joop van de Groen.

Boxtel:

Venrode: 10 nesten. 6 nesten. *

* Van deze 6 zijn er 3 bewoonde kunstnesten, en 3 gewoone nesten

Haaren:

<i>DENBENES</i>	<i>NR 14</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>4</i>
Eind	Nr. 29	1 nest.	1 nesten.	
"	Nr. 30	3 nesten.	2 nesten.	
"	Nr. 31	0 nesten.	1 nest.	
"	Nr. 35	1 nest.	2 nest.	
"	Nr. 37	2 nesten.	0 nesten.	
"	Nr. 41	208 nesten.	10 nesten.	*
Belverdestraat	Nr. 46	X 0 nesten.	X 2 nesten.	

Totaal Haaren: 15 nesten. 18 nesten.

* Op dit adres zijn half augustus nog 2 nesten bijgebouwd die verder niet meer gebruikt zijn.

De Moer:

Middelstraat	Nr. 13	2 nesten.	2 nesten.
Galgeneind	Nr. 2	?	5 nesten.
Zijstraat	Nr. 38	?	1 nest.
"	Nr. 40	?	2 nesten.
"	Nr. 46	?	1 nest.
Pastoor Kampstraat	Nr. 1	?	1 nest.
"	Nr. 16	?	2 nesten.

Totaal De Moer: 2 nesten. 14 nesten. *

* De Moer is niet systematisch geteld, maar dit zijn toevalig waargenomen broedgevallen die door Ad en Sheila van Poppel zijn doorgegeven. En om deze gegevens niet verloren te laten gaan, zijn deze toch in dit verslag opgenomen.

Ook de onderstaande gegevens van s Gravenmoer zijn losse waarnemingen die ons telefonisch zijn doorgegeven naar aanleiding van de artikeltjes die in de diverse huis aan huisbladeren zijn verschenen.

De Moer en s Gravenmoer vallen geen van beide onder ons telgebied.

s Gravenmoer:

Lange Veertel	Nr. 1	?	1 nest
Biezenlaan	Nr. 53	?	1 nest
"	Nr. 57	?	1 nest.
"	Nr. 59	?	<u>2 nesten.</u>

Totaal s Gravenmoer: 5 nesten.

Totaal aantal nesten: 270 nesten. 351 nesten.

Tot slot wil ik alle onderstaande medewerkers bedanken voor het verzamelen van deze telgegevens, en ik hoop dat we volgend jaar ook weer op jullie kunnen rekenen.

Roos Backs: (Goirle, Hilvarenbeek, Esbeek, Riel).

Pim Eshuis: (Oost-West en Middelbeers, Diessen).

Loek Hilgers: (Venrode, Moergestel).

Nico Hilgers: (Udenhout, Biezenmortel).

Gerard van der Kaa: (Oisterwijk, Oirschot, Biest Houthakker.)

Kees Ketelaars : (Moergestel).

Cisca van Laarhoven: (Venrode, Oirschot).

Frits van der Meer: (Berkel Enschoot).

Ben Mertens: (Moergestel, Biest Houthakker).

Jan Panhuizen: (Haaren).

Herman Petermeyer: (Tilburg).

Ad en Sheila van Poppel: (De Moer).

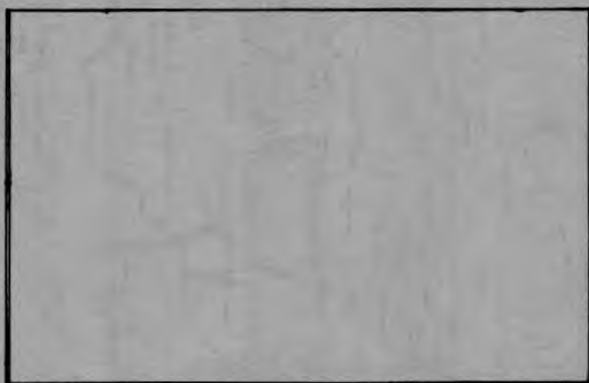
Gerard van der Kaa.

Omlinnde gedeelte is het telgebied van V.W.G. Midden-Brabant.

werkgroep voor vogel- en natuurbescherming midden-brabant

de werkgroep staat als vereniging bij de KvK ingeschreven onder nummer V.259382